

CRVENI BARJAK

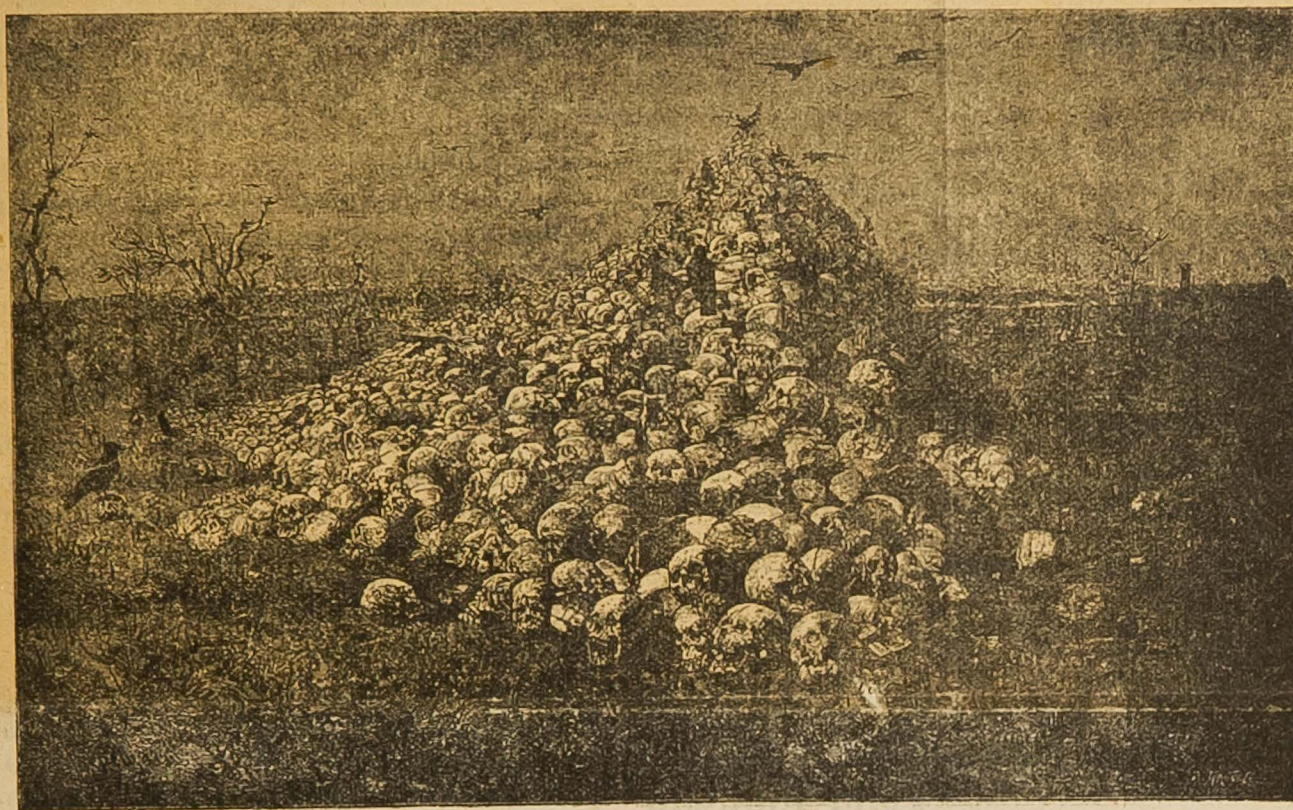
GLASILO SOCIJALNO-DEMOKRATSKE STRANKE U DALMACIJI.

Bijeda se ne rađa z
zlobe kapitalista; već
rgjavim socijalnim si-
stomom, privatnim
vlasništvom; stoga mi
ne propovjedamo mr-
žnju prema osobama,
ili klasi bogataša, već
naprosto zagovaramo
prijevu potrebu jedne
socijalne reforme, ko-
ja bi za temelj ljud-
ske zajednice posta-
vila zajedničko post-
ništvo.
C. Prampolini.

Izlazi svakog 1. i 3.
u utorka u mjesec

Pojedini broj 10 filira. - Pretplata iznaša na godinu K 3'20; na pol godine K 1'60. Za inozemstvo na cijelu godinu K 6'40; na pol godine K 3'20. Pretplata se plaća unaprijed. Pisma i novci šalju se na druga F. Pazinovića u Spljetu. - Vlasnik, nakladnik i odgovorni urednik Ivan Angelicchio. - Administracija i uredništvo: Savez među radnicima, 208. - Pučka Tiskara - Dr. V. Hjadica i drugovi.

Pravde nema, Boga nema, Ljudi su neljudi.



Apoteoza rata.

Hrist reče: Ne ubij!

planina mrtvih, uređuju svoje račune sa turskim carstvom, i tako će ujednostaviti istočno pitanje i oduzeti mu hiljadu i jedan razlog, radi kojih je moglo da dodje do Evropskog rata.

K sebi prste! — dovikuje Internacionala velevlastima! Turci su mačem uništili grčko, srpsko i bugarsko carstvo, mačem su i potisnuti.

Takav je ratni moral, i stoga velevlasti ne smiju ga povrijediti na štetu balkanskih naroda a u korist svoje nezasitosti te otimanja tuđeg zemljišta, što bi izazvalo pokolj u čitavoj Evropi.

Austrijski proletarijat, u ovome pothvatu obuzdavanja Austrijskih pohlepa, ima tešku ali časnu ulogu, a mi ćemo je izvršiti i ondje, gdje nas samo deset ima!

Geslo naše akcije će biti: *Evropski mir, ili: rat i na naš račun; Balkan balkancima protiv svake intervencije!*

Necemo, da se Austrija boji Rusije, nego nas; necemo, da se Rusija boji Austrije, nego revolucionarne socijalne demokracije; neumjesno je, da Francuska strepi od Njemačke; ima zašto da strepi od onih, koji su Komunu proglasili, i tako dalje...

Naša diplomacija jasno govori.

Internacionalni i balkanski pokolj.

Ovih dana sastali su se članovi socijalističkog biroa u Bruselju, da viečaju o balkanskom ratu i o tamnoj političkoj situaciji u Evropi.

Vijesti, koje stižu sekcijama Radničke Internacionale, veoma su važne i označuju pogibelj, da se rat proširi i na Evropu.

Pošto u slučaju rata u prvom redu stradaju radnici, i njihove obitelji, i tako se gube plodovi rada i kulturne stečevine, što sve tura u nazadak socijalnu družbu, — stoga ne mogu i ne moraju ovi pojavi da ostave radni narod indiferentnim, jer, kao glavni faktor u državama, on mora da bude i jedan strahoviti faktor mira i obuzdavanja krvoločnih nagona evropske diplomacije i velevlasti.

Delegati sviju sekcija Internacionale na tom sastanku smatraće sebe mjerodavnima da što odluče, da to mora da veže i posljednjega pristašu njihove stranke. Radi toga, i pošto će teške i smijeke odluke pasti za to da se rat u Evropi spriječi, sazvan je još jedan sastanak za 5 Decembra u Švajcarskoj (u Basilei ili Zürichu), gdje će Internacionala održati jedan **izvanredni kongres.**

Mi smo disciplinovani i imamo potpuno

povjerenje u našim ljudima, pa smatramo da oni mogu mirne duše i najteže i najsmjelije odluke da dekretiraju i da budu sjegurni da će ih proletarijat izvršiti. Ali, kada su oni sazvali jedan izvanredni sastanak za 5 Decembra, znak je, da će Radnička Internacionala proglasiti **rat ratu** i opomeniti sve velesile, da se sa životima radnoga naroda ne raspolaže ludo i nekažnjeno, kao do sada, i da će tu biti ozbiljnog računanja sa onom sedmon velesilom, socijalističkim proletarijatom koja ima na svojem krvavom barjaku napisano: *bratstvo, mir, sloboda*; ne samo, nego da u slučaju rata u nje valja pitati parabrode i željeznice, ugljen i kruh, pa i same puške i topovi naći će se u rukama onih radnika i težaka, koji slijede onaj krvavi barjak.

Radnička Internacionala hoće da svoju snagu uloži u prilog evropskog mira i u korist balkanskih naroda.

Već sada znamo, što socijalisti hoće: *da se nikakova velevlast ne umješa u balkanske poslove, da Balkan bude dat balkanskim narodima.*

Ne ćemo intervencija, ne ćemo ratnih pustolovina i povećavanja zemljišta!

Balkanski narodi, uz cijenu rijeka krvi i

Pokrajinski kongres zidarskih organizacija na Jugu.

U nedjelju 7 oktobra bio je u Trstu drugi pokrajinski kongres zidarskih organizacija na Jugu. Na toj je konferenciji bilo zastupano 14 podružnica sa 23 delegata. Centralu je zastupao drug Meissner iz Beča, a tršćansku strukovnu komisiju drug Oliva. Podružnice iz Dubrovnika, Šibenika i Spljeta poslale su na konferenciju pismene pozdrave. Delegati su ovako bili razdijeljeni: iz Trsta 9, iz Gorice i Furlanije 8, iz Istre 4, iz Kranjske, 1, iz Dalmacije 1. U predsjedništvo su bili izabrani drugovi Sigon (Trst) i Brezac (Pulj).

Drug Petejan prikazao je izvješće *upravnog odbora*, iz kojeg vadimo slijedeće:

Izvješće za 1911 bilo je obavljeno u strukovnim i stranačkim listovima u siječnju t. g., pa radi toga nije potrebno, da se opet danas ponavlja. Danas će samo da izvjestim o radu kroz zadnjih 9 mjeseci. Ove smo godine usprkos slabe *konjunktura*, osobito sa Istrom, Kranjskom i Goričkom, sklopili 6 novih radnih pogodaba. Najveća i najvažnija je bila naša borba za obnovljenje radne pogodbe u Trstu, u februaru ove godine. Tom je borbom naša organizacija postigla za tršćanske zidare ogroman uspjeh,

ako pomislimo, da smo postigli minimalnu plaću što je lanjske godine bila 47 para od 60 para na sat. To je 12 heler na uru, ili K 1.08 dnevno više plaće, što iznaša za 3000 zidara 3240 kruna dnevnih ili 19.440 kruna na tjedan što ih gospodari moraju više plaćati zidarima. Osim toga će plaće se zidarima povećati do 1916 god. do 69 hel. na sat. Takove pogodbe nisu dostigli zidari u cijeloj Austriji.

Sa takovim uspjehom mora se ponositi organizacija, i još više pak zidari u Trstu, koji i uživaju ovaj lijepi uspjeh organizacije.

Drugu je uspješnu pogodbu sklopila naša organizacija u Gradiški, jer se je minimalna plata povisila od 40 na 52 hel. na sat, dakle za 12 hel. po satu, ili za K. 108 dnevnog poviška. Također se je dobilo sat manje rada na dan. Treću smo pobjedu sklopili u Monfalcone, te se je minimalna plata povisila od 48 na 55 hel. na sat, a od 1 siječnja 1913 na 57 hel. Dobilo se dakle 9 para na sat ili 81 heler na dan više plaće.

Četvrtu smo pogodbu sklopili u Gorici, *iza pokreta* koji je trajao 8 sedmica, a zapao je organizaciju 13000 kruna. Tu srao u Gorici također dobili 12 para na sat suviška i po sata manje rada. Prije pokreta minimalna je plata bila 38 para, dok je sada 50.

Peta je pogodba bila sklopljena u Korminu, te smo postigli povišenje minimalne plate od 37 na 44 hel. odnosno od 1 I. 1913 na 48 para na sat. Dobilo se dakle 10 para na sat ili 1 K na dan više plate [jer se tamo radi 10 sati].

A prošlog mjeseca smo sklopili šestu pogodbu u Zadru u Dalmaciji, te smo dostigli minimalnu platu **jednaku** onoj u Trstu. U Zadru je pokret trajao 4 sedmice.

Prama tome ove smo godine sklopili 6 raznih pogodaba, koje za sve zidare znači ogroman uspjeh. Ali što je najvažnije je to, da se posvuda postiglo uvođenje minimalne plate i priznanje naše organizacije.

Osim za ove pokrete, tajništvo se je također brinulo i za agitaciju. Ove smo godine priredili svega skupa 197 sastanaka i baš: 93 u Trstu, 45 u Gorici, u *Muši* 2, u Korminu 6, u Ločniku 4, u Vrtojbi 2, u Gradiški 4, u Monfalcone 12, u Ljubljani 2, u Piranu 3, u Poli 7, u Opatiji 9, u Šibeniku 1, u Zadru 1, u Spljetu 1, u Liesingu kraj Beča 1.

Nove su se podružnice ustanovile u Opatiji, Piranu i Zadru. Podružnice u Idriji i Poreču su zionale ove godine.

Broj članova ove godine radi slabe konjunktore nije narasao. Koncem 1911 imali smo 3208 redovito plaćajućih članova; 31. junija 1912, 3118; izgubili smo dakle 90 članova. Članovi se po narodnosti dijele: Slovenaca 1288, Talijana 1449, Hrvata 269, i Njemaca 84. Svi kao braća.

**

Blagajnički izvještaj. Primili od 1 siječnja do 30 rujna 1912.

Prihodi od podružnice po 4 hel. za marke	2406.33
Prihodi centrale po 2 hel za marke	1247.26
Obrest ?	58.67
Razni dohotci	78.70
Skupa	3790.96
Probitak 31 XII. 1911	2273.43
Skupa	6064.39

Izdanci od 1 siječnja do 30 rujna 1912.

Plata tajniku	K 1280.—
Agitacija, putni troškovi i opskrba	976.18
Štampa	281.20
Pisaci sto i pisace potrebštine	565.06
Stanarina	141.40
Poštarina i brzozave	39.76
Razno	26.—
Skupa	3329.66

Pretičak u blagajni 30 IX. 1912	2734.73
Skupa	K 6064.39

Tajništvo je primilo 380 dopisa, a otposlalo ih 320. Osim toga je tajnik podnio mnoge intervencije na obrtni Sud, te je uređivao list: „Slavlinski Delavec“.

Buduće je rad za zidarsku organizaciju rastao od dana u dan, mi smo bili prisiljeni, da odijelimo tajništvo za klesare od našega, pa je klesarska organizacija 1. jula uspostavila u Nalbresini svog vlastitog tajnika. Ali uza sve to nije bilo moguće izvršiti sve potrebne agitacije medju zidarima u Trstu i pokrajini. Zato smo dogovorno sa Centralom namjestili uz tajnika još jednoga druga, čiji je referat da vrši neke manje poslove u Trstu, dok ja vršim potrebnu agitaciju u pokrajini, što do sada nije bilo moguće.

To je kratki izvještaj, iz kojeg se lako razabire, što smo ove godine uradili i koliko smo za članove postigli. Mi se ponosimo svojim uspjesima, pa neka viču naši protivnici.

Ovaj izvještaj uvjerit će svakoga, da je naša organizacija mnogo postigla za svoje članove. (Burno odobravanje).

(Radi malenog prostora lista, nastavit ćemo u dojučem broju).

Njihovo stanovište . . . kada buncaju.

„Naprednjak“, u svom broju od 8./XI. 1912, donio je jedan članak pod naslovom „Jugoslavenski rat sa našeg stanovišta“, u kome, u suštini, pisac toga članka žali što je Kolombo otkrio Ameriku a Markoni izumio brzozav bez zica, pa jer se je on kasno rodio otkrio je samo naš *nastrani socijalizam*.

Otkrivač našeg *nastranog socijalizma* mudriji je od uredničkog štaba „Naprednjakova“, jer se krije iza dviju sigla i na taj način okrutno skrtačuje Šibenčanima svoju figuru kao predmet političko socijalne lutke, dočim nadahnitelji lista nesmotreno padaju u ponor rugla i neozbiljnosti, jer mješte članku dodati primjebu: *Na pišćevu odgovornost*, ili: *Ne vinkolira naše mnijenje*, oni nas pozvaše po imenu i podjeteše nas na taj politički credo jednog srednjoškolca.

Kada ko nema ništa u glavi a najednom mu šta sune ili od drugoga majmunije, onda vam ti ne daju mira; oni imaju ideju i nose vam je pod nos, pred oči, ka uhu, i više: slušajte moju ideju, gledajte moju ideju, vonjite moju ideju . . . i krivo će im biti ako niko na svijetu neće da je vonja ili sluša, pa ako nagju kakav list, koji . . . iz *manega larga* prima te ideje, one se pretvaraju u stanovišta prema ratu, narodnosti, socijalnoj revoluciji, otkupljenju čovječanstva i t. d.

Pisac „Naprednjakova“ članka kaže da je „demokracija“ zahtjevala rat na Balkanu. Kao da ne zna da se time označuje jedna

stranka, jedan dio naroda koji ima demokratska načela, a da u svakom narodu ima i reakcionera. On je htio da reče da je balkanski rat *popularni rat*, da je on dobio *plebiscitarno* priznanje. Za to nek se osvećuju „Naprednjaku“ oni koji su dobili menengitis čitajući da ga hoće ne čitav narod, nego samo onaj dio jedne stanovite nacije koji je zadojen principima demokratskim.

Pišćeva stanovišta, izražena u članku, jako su nebulozna, jer ne možemo ništa sigurna da razaberemo iz tvrdnje da balkanski rat *ne nosi na sebi biljeg razbojništva poput tripolitanskoga ili kapitalističkoga izrabljivanja jedne sile nad drugom*. Ovaj stav iz „pišćeva stanovišta“ dokazuje, da bi on puno morao da pročita naših brošura od dva novčića. (Adresa: „Naša Snaga“ Zagreb i „Crveni Barjak“ Šibenik).

Taj rebus imao bi značiti: *Rat se ne vodi da se industrijskom i merkantilnom kapitalizmu pribavi tržište za izrabljivanja, nego da se ujedini narod*. Ali dvojimo ako će „Naprednjak“ naći puno čitatelja koji bi pogodili ono što su namjeravali da kažu njegovi pisci.

U članku ima govora i o „*turbulentnih elementima*“, koji smo mi. Ali se nećemo vriježjati jer fali *animo injurandi*. Jer riječ „*turbolentan*“ označuje nemirni element, koji u mutnome lovi, koji je neobuzdan i t. d.; dočim on je tom riječi htio da označi *prevratni, revolucijonarni* element, što ima sasvim drugi smisao. Mi ga radi toga ne ćemo za uho pitegnuti i ako pripada *socijalno revoltnoj omladini*. Jer dok revoltira protiv logike, sintakse, etimologije i znanstvenih definicija, — on je neopasan i državi i nama, jer radikalno demokratiziranje i socijalno radikalisanje društvena je onanija.

Mi ne čekamo da nam ma ko rekne kojim ćemo putem hodati, jer smo naše principe probavili i sigurnim korakom idemo prema našim skorim i zadnjim ciljevima. Što se rata tiče, mi smo mu načelni protivnici, jer su naše kože i naši materijalni i idealni interesi po srijedi.

Ovaj rat, rekli smo i pri tome ostajemo, jedan je rat žalosno nuždan bio, ali smo mu dali analizu i obrazložili naše stanovište. Gospodi nacijonalistima to kanda nije dosta bilo pa su htili da na ulicu sigjemo i da mučimo u času kad nekoji samozvani socijalisti prijavljuju se kao komite u rat.

„Naprednjak“ laže ili je žrtva lakovjernosti kada piše da „*rat nosi slobodu i ujedinjenje naroda u vlastitim granicama prema nacijonalnome načelu*“. **Rat je započeo u ime nacijalnoga prava, a kreće ka koncu vriježjajući to pravo.** To znači da je nacijonalizam vazda nepravedar, intolerantan i zarobitelj. **Dok je potlačen vapi pravicu i slobodu, a kada je jak ističe pravo jačega.**

Dosljedno Srbija i Crnagora koje odoše po svoje a sada pružaju ruku i na tugje; hoće im se Arbanaske zemlje. Eto šta vrijedi nacijonalno pravo. Za sebe a ne i za drugoga! Kazaće nam se: u staroj davnini bile su ono srpske zemlje. Isprika ne stoji, jer su još prije bile pod vlašću raznih drugih gospodstva. Na taj način bi i Šibenik, i Dalmacija, i sva Velika Hrvatska po pravu pripadale Italiji . . .

Mi sa punim respektom poručujemo čitavoj redakciji „Napred.“, da je smjelo od njih što se ističu sudijama socijalizma, socijalista u opće a italijanskih u vremenu osvajanja

Tripolitanje napose. Ako se „Naprednjakovi“ redaktori osjećaju spremnima, mi ćemo se drage volje s njima upustiti u specijalne kolonijalne rasprave. Jer jedne su *humanitarne* ideje napredne ili konzervativne *buržoazije* a drugi su *razredni* interesi revolucionarnog proletarijata. A međutim neka ne zaborave da su četiri odlična muža bila isključena iz stranke radi povrede socijalističkih načela u pogledu rata!

Kada će „Naprednjakovi“ mladi pisci dobro proučiti nauku (Giuseppe Mazzini*), onda ćemo ih ozbiljno i pobijati. Danas ne možemo da ulovimo jasnu misao koja bi bila pristojna kritike.

*) Držimo da je pisac u svojim *stanovištima* zastupao slabo shvaćenu socijalnu nauku velikog italijanskog urotnika i patriote.

Internacionalizam u svakidašnjim ljudskim odnošajima.

Radi trgovine i obrta zanima se jedan stanovnik Bordeauxa ili Saint-Malo-a onim što se zbiva u Rio Janeiru ili San Franciscu više nego s onom granom trgovine i obrta što se razvija bliže njega, n. pr. u Charpentras i Landerneau. Jedan evropejski događaj koji interesira Austriju saopšten u Americi zabrinjuje i prouzrokuje posljedice koje se osjećaju i u Europi.

Ako gledamo umjetnost, znanost literaturu, — opazit ćemo iste pojave. Izmjena je svaki dan brojnija i češća; odnošaji između umjetnika i naučenjaka preko granica svaki danom bivaju to veći i uži.

Francuska umjetnost stoji pod uplivom Rusa Turgenjeva i Tolstoja; a Ibsen i Björnsön uplivišu na književnost španjolsku i englesku.

Naši umjetnici uče Engleze i Amerikance a kemičari i fizičari, naučenjaci sa sviju strana svijeta, dolaze u naše laboratorijume dok naši idu u laboratorijume drugih otačbina.

U ovim uzajamnim izmjenama postoji tako veliki zapletaj, da je teško uspostaviti koji dio zasluge pristoji svakom pojedinom naučenjaku, umjetniku ili književniku.

U ostalom to nas ne zabrinjuje, jer se proces istovjetovanja vrši istodobno svagdje pod uplivom raznih razloga.

Ist) se tako na velebnom zemaljskom laboratorijumu malo po malo vrši približavanje, sloga i ljubav među ljudima bez razlike narodnosti.

Ovom je djelu bio predhodnik Isus, koji je propovijedao *da su svi ljudi braća*; ovo je djelo nagovijestio Littré, govoreći *da budućnost pristoji kazmopolitizmu*; ovaj je proces u zametku shratio Chevreuil, kada reče: „*Narodnosti su određene da se stope u jednu veliku narodnost, koja će srušiti sve granice*“; ovom djelu, ovom procesu, kažem vam, najviše doprinosi da se oživotvori — vojska i kapitalizam.

Vojska sakuplja ljude sa raznih mjesta i raznih staleža i razreda, čini da jedni snasaju upliv drugih i da se prilagodjuju i istovjetuju.

Kapitalizam, vazda povećavajući odnošaje i veze među narodima, sileći radnike da rade u tuđini, čini da se ljudi promijene i da gube one osobine, koje ih jako razlikuju, čini ih sve to manje različitim.

Ove snage, vojska i kapitalizam, koje

imaju toliko štetnih strana, silno doprinisaju da se internacionalizam razvije, pa će sa daljom svojom djelatnošću toliko još doprinijeti, da će se razviti solidarnost među ljudima, koja će prouzrokovati pad vojske dosljedno i kapitalizma.

Internacionalizam je nauka, koja nagoviješta ujedinjenje svih naroda: eto, to je daleki cilj, prema kojemu ide čovječanstvo, ali je vjerojatno, da će se prije morati da ujedini narod jedne narodnosti, pa jedne rase, pak svi, bez obzira na narodnost i pasminu.

Pojavi, koji izbjivaju od međusobnih odnošaja u socijalnom svijetu, nefaljeno će nas dovesti do internacionalizma: sve deklaracije i sva riječitost protivnika internacionalizma neće to spriječiti, niti će išta u stvari promijeniti.

Biti internacionalac, ili raditi u duhu internacionalizma, hoće reći, voljeti da ljubav zavlada sa s im ljudima, mjesto da budu zavadjeni i razdijeljeni mržnjom, kao danas; biti internacionalac hoće reći, zahtjevati slogu među nacijama, ali ne da jače nacije ispiju, ili unište slabije.

Internacionalac želi slogu, mir, solidarnost, ljubav među svim ljudima i narodima, mjesto mržnje i bojeva. Eto, to je jedan plemeniti ideal: radje voljeti čovječanstva, nego otačbinu. Radi se o tomu, kaže M. Jules Delaposse: *imati jače filozofsko shvaćanje i širi pojam o solidarnosti*.

Reče Lessing: „*Ne shvaćam patriotizam: ovaj osjećaj čini mi se da je u najboljem slučaju jedna junačka slabost, koje se veoma rado odričem*.“

Internacionalizam je, reče Mably, *jedna viša krijepost, koja ne obuhvata samo ljubav za svoju domovinu, nego ljubav za čovječanstvo*.“

Djelujmo, dakle, u svojstvu ove krijeposti, i kao Schiller, radimo kao građani cijeloga svijeta; izmjenimo našu otačbinu sa cijelim svijetom, sa ljudskim rodom se istovjetujmo, jer, kako reče Reuau, *prije smo ljudi i sinovi božji, pak Francuzi ili Nijemci*.

Sadržina ovog članka je izvadjena iz djela Otačbine i Internacionalizma od A. Hamona. Knjižnica *Temp Nouveaux*, Paris, Rue Broca, 4. Razumije se da su fragmenti u slobodnom prijevodu.

Htjeli smo, da baš u ovim vremenima krvavog nacionalizma istaknemo strogu misao internacionalizma i kozmopolitizma; da lutajućim ljudima i zavedenim duhovima predočimo svijetlu budućnost mira i bratstva koju nam pripravljaju isti kapitalizam i znanje, a za koju mi pripravljimo duhove.

Neka se niko ne čudi, što su Isus i Reuau svrstani u dokazni materijal u prilog internacionalizma.

Zaplijenjeno

a katolici, za vremena rimske imperije, koja je svijetom vladala, ismjevivahu rimsku oholost, govoreći: *malena je i tjesnogrudna ta vaša otačbina, jer je naša veća, naša je o'čbina cijeli svijet!*

Socijalista i nacionalista.

Pipe. — Je li istina, što listovi pišu?

Kike. — Reci mi, što pišu listovi?

Pipe. — Oni kažu, da će biti rata u svoj Evropi radi Balkana, a socijalisti da će svim silama nastojati, da rat onemoguće i da se Balkan ostavi balkanskim narodima,

Kike. — Moglo bi da tako i bude. Uopće socijalisti su za mir a protiv rata, i razumno je od njih, da su i u ovom slučaju taki, tim više što se balkanskim državicama nastoji oteći ono, što su svoga oteći Turčinu.

Pipe. — Ko bi rekao da će se socijalisti tako plemenito i pravedno podnijeti prema balkanskim slavenima?

Kike. — Ne čudi se, prijatelju. Ovo su teški časovi, u kojima se glavom plaća i svojom slobodom ako se radi po pravici. Ali ovo su časovi kada ljudi i stranke moraju da činjenicama dokažu kakovi su.

Pipe. — Baš se za to čudim, jer su mi vazda govorili, da su socijalisti hulje, neprijatelji narodni, i skoro da su oni krivi ako smo nevolje i roblje.

Kike. — E dobro: sada su narodni interesi u igri. Je li ili nije ovo čas da svi Hrvati: pravaši, narodnjaci i demokrati skoče u pomoć braći?

Pipe. — Mac!

Kike. — Evo sada sokolaši moraju da dokažu što je narodna vojska...

Pipe. — Bum!

Kike. — Eto vidiš, sada niko ne smije da pisne, a tu kuražu imaju samo socijalisti. Mogu unapred kazati, da su internacionalni socijalisti pravi zaštitnici i spasavatelji malih balkanskih državica i njihove pravedne stvari.

Pipe. — E vidim sada da je sav patriotizam vika i buka, komedija, a sokolaštvo parada...

Kike. — A što je socijalizam?

Pipe. — Socijalizam je dobro, pravica, sloboda, sve što čovjek može da zamisli dobra i plemenita on u sebi sadržava... Znaš, ja sam se bio zanio, ali sada bi sam sebe pitao, što bi radio u tim nacionalnim strankama, kada neće, nemogu ili ne smiju da išta urade baš za one radi česa postoje.

Kike. — E onda znaj, da ti je dužnost da svagdje širiš socijalističke misli i internacionalizam, da rušiš moć, upliv i ugled svih nacionalističkih stranaka i to baš u interesu narodne stvari!

Pipe. — Hoću! Da živi internacionalizam i socijalizam!

Don Joše Canalajes

ministar predsjednik kraljevine Španjolske dne 12. t. mj. ubiven je od jednog anarhiste.

Kada je Canalajes prvi put postao ministrom, odmah je morao početi spasavati svoju nesretnu domovinu, koja je od vrhunca slave, veličine bogastva, spala bila na zadnji stupanj poniženja, nemoći, siromaštva i rasula. Glavna mu je briga bila, da spasava zemlju od božjih namjestnika, jer je u njima vidjao izvor svake nesreće i svake pogibelji za Španjolsku.

Kada je po drugi put zasjeo na ministarsku

Zaplijenjeno

stolicu, nastavio je svoje djelo spasavanja i oslobodjenja zemlje od klerikalne pošasti.

Htjeo je da na svakom polju unapredi razvoj Španije, ali stara zla su bila velika, kako su bile velike i poteškoće koje je morao da svlada, pa je shvatljivo bilo da nije mogao da odstrani one žalosne razloge koje su oboružali anarhistovu ruku.

Canalajes je bio iskreni protuklerikalac. Sada neka se popovi, fratri i koludrice požure da zahvale milosti svemogućega, koji je u neizmjernej svojoj dobroti nadahnua atentatora, te neka kršćanskom pobožnom stadiu dokazuju kako bog ne plaća svake subote.

O događaju reći ćemo više drugi put.

Ova tragedija neka medjutim bude opomena svim onima, koji su skloni da crne suknje pomognu da svijetom zavlada, što čeka jednu zemlju i jedan narod, kada mu zagospodari pop!

Zara italiana o...

liccapiattina?

Gli italiani di Zara sempre hanno piena la bocca di libertà, di civiltà, di tolleranza. Vi ricordate i sermoni del „Dalmata“ e del „Risorgimento“ contro i croati „strumenti d'oppressione in mano dell'Austria“? Sì?

Ebbene: ai 12 del corrente mese a Zara gli italiani si sono coperti di vergogna e d'obbrobrio: ai croati e serbi che al passaggio con il celere Lloydiano, salutano i montenegrini di passaggio cantavano inni patriottici e inneggiavano ai popoli balcanici, gli italiani hanno risposto con fischi, con busse, con insulti ai combattenti per la redenzione nazionale.

Non solo; ma degli slavi ai gridi inneggianti a libertà hanno reagito con grida di „Viva Cuvaj“ il carceriere del popolo Croato; con grida di „Eviva l'Austria!“ e cantando l'Inno dell'Impero... E vollero cantarlo anche sotto la Luogotenenza. Bravi nell'infamia, nella viltà e nell'incoscienza!

E dov'è quella tale tolleranza, e la civiltà, e la libertà?

Oh tristi buffoni! Oh abbierti arnesi di abbruttimento del popolo! oh cavalieri dell'odio nazionale: siete contenti?

È il frutto dell'opera cotidiana di propaganda a base d'odio contro i croati.

Ne conveniamo: i croati hanno commesso gravi sopprusi e ingiustizie ai danni degli italiani, le quali non dovevano essere motivo di reazione in questo momento e in quella maniera! Vergogna! Vorrete ancora a gloriarvi dell'italianità di Zara e del carico di tonnellate di civiltà latina? E, faccie di corrame, siamo noi socialisti qui tali i. r. liccapiattini?

Arnesi di polizia! È troppo poco guardarvi, sputare e passare!

Gli sconfitti.

„Il Dalmata“ nella puntata d.d. 9.-XI., porta un articolo, tutto fiele inzuccherato, dal titolo: „Due altre sconfitte“. Gli sconfitti, secondo lui, sono il pacifismo e il socialismo. E ne gode da cannibalo. Buon pro gli faccia!

„Il Dalmata“ è quello che era, e finché non vengano a meno i fondi del comune di Zara, sarà anche in apresso: ipocrita, maligno, reazionario e antisocialista per necessità professionale; sleale e faccia di bronzo per istinto.

Noi potremmo lasciar andare la prosa idiota del „Dalmata“, ma non vogliamo: un colpo di

onesta ciabatta proletaria sul ceffo del borghese spavaldo, è sempre ben dato.

Dunque, secondo lui, il socialismo e il pacifismo hanno ricevuto un colpo mortale, e a darglielo — è sempre lui che lo dice — sono stati dei popoli „semplici, primitivi, non ancora evoluti“.

Delle sorti del pacifismo dello czar impiccatore e di Teodoro Moneta voltagabbana, poco ci importa.

Chiediamo: che c'entra il socialismo che è espressione di civiltà, anzi di civiltà superiore, di forme economiche più evolute con i pastori di Montenegro che invocano una guerra per tutt'altri scopi che per combattere per l'idea nazionale?

I barbari in parecchie epoche storiche hanno distrutto fiorenti civiltà. Che prova ciò? I barbari del „Dalmata“ certamente non risponderanno.

E dato e non concesso che la belva umana avesse il sopravvento sulla civiltà, che è rappresentata del socialismo, che proverebbe ciò? Che il socialismo è utopia? Anche l'Italia una e libera era utopia! E ai suoi infortuni e ai suoi rovesci, anche allora c'era chi gioiva! Nobili davvero i sentimenti del „Dalmata“!

„Il Dalmata“ ebbe l'infelice idea di parlare di sconfitti. E ancor più infelice fu nel voler annoverare fra questi il socialismo.

No, no. Gli sconfitti sono l'esercito italiano tanto caro ai cannibali del „Dalmata“ e l'Italia ladra, nel cui nome getta spesso delle mazzette di fango su noi.

Questa guerra non sconfigge il socialismo ma è premessa al suo sviluppo sui balcani. Non è sconfitto il socialismo che combatte per i deboli e gli oppressi, per le nazioni alle quali assegna i naturali confini etnici e nazionali. Non è la sconfitta, ma l'apoteosi di quel partito che minaccioso s'erger dinanzi i sei grandi ladroni del concerto internazionale per ammonirli di non immischiarsi nella guerra.

E se anche soccombessero, sarebbe sempre bella e generosa questa nostra utopia, per cui è meglio lottare e soffrire che la vergognosa, barbara, cannibalesca compiacenza del „Dalmata“!

È vinto l'esercito italiano che per 13 mesi stava dietro sacchi di sabbia ed era tenuto assediato da schiere arabe! È sconfitta l'Italia. Ed è giusto e logico che sia stato così.

Quà popoli che lotano per la libertà e in 15 giorni spacciano l'esercito turco; là soldati votati alla morte per conquistare terre altrui. Qui i liberatori sono animati di quel sentimento che non potevano avere i fantocchini italiani perchè andavano calpestare e sentimento e principio nazionale...

Questi sì che sono fatti e se li scriva nello album il giornale idiota, e la sua prosa è retorica vuota.

E adesso vadi in cerca di argomenti per sfogare la propria socialistofobia e se non ne trova, ne fabbrichi!

Vijesti iz pokrajine.

Dubrovnik.

Zaplijenjeno

Zaplijenjeno

Pozor!

Upozoruju se članovi „Saveza“, da je uredovni sat blagajnika u negjelju od 10 do 11 sati za isplaćivanje članskog doprinosa.

Zara

Il „Dalmata“ difende i padroni. Non è la prima volta — nè ultima sarà — che il „Dalmata“, il giornale del partito italiano borghese, si scaglia contro i lavoratori. Così fanno tutti i giornali borghesi — lo „Jedinstvo“ compreso — e così devono fare.

Il „Dalmata“ pubblica una lettera d'un padrone di qui, che, purtroppo, vuole restare anonimo, e dice che gli operai muratori di Zara intendono avanzare nuove pretese, nonostante che recentemente hanno scioperato ed ottenuto delle migliorie: oltre a dire che gli operai, ora, stanno bene, ne dice tante altre sciempiaggini, quante ne sono proposizioni in quello scritto.

Lavoratori! questo tutto scrive l'organo di quel partito, per il quale voi avete tanto combattuto: e ora esso combatte voi!

Ditegli grazie... e continuate a seguirlo!

Spljetski vijesnik.

Zaplijenjeno

Dobrovoljni doprinosi. Drug Ante Domazet sabrao medju konobarima K 11.— za list. Suviše: dok drugi konobari kupe za crveni Križ, Domazet daje K 2.— za „Crveni Barjak“.

Za „Crveni Barjak“ dali su i slijedeći šibenski drugovi: Ivo Baljkas, Gjuro Laurić, Luka Baranović, Gjuro Hrbavac svi po 2.— K.

Šibenske vijesti.

Jedan „politički dogagjaj“. Raspustom šibeničke općine pomiriše se teško zavagjeni prvaci mjesnih građanskih stranaka. Na taj način utjerali su u laž austrijsku krilaticu „Divide et impera“, jer je ona spojila ljude koje bez nje niko ne bi mogao bio da spoji.

Nego mi držimo da je za sitan narod ove krajine, zbog komunalne politike, to spojenje jedno zlo, jer ako su općinski upravnici općini plaćali 50 K za stanarinu jedne prostorije za koju se moglo primati K 160.— sada, kada ne bude ozbiljne opozicije, i kada budu svi u zajednici, plaćaće vjerojatno samo polovicu, K 25.—.

Radi preobilnosti gradiva prisiljeni smo izostaviti iz ovoga broja mnogo članaka, dopisa, šibeničkih i spljetskih vijesti. Dopisnici i suradnici nek to uvažue.

Dužnost je svakog druga zahtjevati da lokali i brijačnice u koje oni zalaze drže „Crveni Barjak“.